

دایره تأثیرات تقوا بر زندگی ابدی انسان

دایره وسیع تأثیرات تقوا، حکایت از ارزش بالای آن دارد

ارزش هر چیز به دایره تأثیرگذاری آن بستگی دارد. وسعت تأثیرات تقوا هم در زندگی دنیایی و هم آخرتی ما قابل اغماض نبوده و ما را ملزم به کسب این مقام والا می‌کند. میزان تأثیرگذاری هر پدیده در زندگی ماست که تعیین می‌کند، هر موضوعی در اولویت چندم ما قرار می‌گیرد. هرچه شدت تأثیر یک موضوع بیشتر باشد و بتواند زمان بیشتری از زندگی ما را تحت الشعاع خود قرار دهد، اولویت بالاتری را به خود اختصاص می‌دهد. پس دامنه تأثیر هر موضوع عاملی بسیار مهم در نوع نگاه و رفتار ما با آن موضوع است.

تا به حال برایتان پیش آمده که انگشتان را با لبه کاغذ ببرید؟ این اتفاق چه قدر شما را به خود مشغول می‌کند؟ احتمالاً بعد از چند ثانیه این درد را فراموش کرده و به کارهایتان می‌پردازید. اما اگر آسیب کوچکی به چشمتان برسد چه‌طور؟ یک آسیب کوچک به چشم می‌تواند ما را در طول عمر دنیایی‌مان از نعمت دیدن محروم کند. اما آن خراش کوچک نهایتاً در طول دو روز خوب می‌شود. در نتیجه رفتار ما با احتمال آسیب‌دیدگی چشم‌مان با رفتاری که با خراش کوچک روی انگشت‌مان داریم متفاوت است. این مثال تا حدودی روشن می‌کند که میزان اثرگذاری هر موضوع روی رفتار، افکار و ارتباط ما چه مقدار است.

اگر نگاه ما به انسان نگاهی ابدی باشد، باید برای اولویت‌بندی امور مربوط به او میزان تأثیر هر یک از آن‌ها را بر کل زندگی انسان بسنجیم؛ یعنی بر ابدیت او. و اموری در اولویت اول باشند که بر ابعاد ابدی زندگی انسان تأثیر دارند. اموری که نداشتن‌شان بر سعادت و شقاوت ابدی انسان مؤثر است؛ مانند تقوا!

تقوا لازمه و ضامن رسیدن به قلب سلیم و تولد سالم به آخرت است. اما چگونه؟ ما در مقاله‌های قبلی تقوا را تعریف کردیم و پیوند بین روزه‌داری و کسب تقوا را توضیح دادیم. در این مقاله قصد داریم تأثیر و گستره تقوا بر زندگی ابدی پیش‌رویمان را توضیح دهیم. برای ورود به این بحث لازم است مفاهیمی مانند تولد سالم و قلب سلیم را با هم مرور کنیم.

تولد سالم چیست؟

«تبریک می‌گوییم، نوزاد شما سالم متولد شد!» مسلماً این تنها جمله‌ای است که هر مادری دوست دارد، پس از نه ماه انتظار درباره نوزاد تازه به دنیا آمده‌اش بشنود؛ تولد سالم!

تمام هم و غم مادر این بوده که جنین پروسه تکامل خود را به درستی طی کند و لحظه‌ای که پا به این دنیا می‌گذارد، با نقص و کمبودی مواجه نباشد. زیرا هرگونه نقصی می‌تواند معادل با یک عمر سختی و زحمت و عذاب باشد. در تولد جنین به دنیا ما شرایط زیستی دنیا را ملاک قرار می‌دهیم و سلامت یک تولد را با آن می‌سنجیم. این شرایط در دنیا ثابت‌اند و جزء ویژگی‌های آن هستند. مهم این است که نوزاد آن چه را که در دنیا به آن نیاز دارد، با خود به همراه آورده یا نه؟ مثلاً وجود نور، صوت، ماده، رنگ، بو، هوا و... جزء ویژگی‌های این دنیا هستند و نوزاد برای استفاده از این امکانات نیاز به داشتن چشمی دارد که بتواند با طول موج مناسب این دنیا ارتباط برقرار کند، گوشی که برای شنیدن با فرکانس مناسب

دنیا هماهنگ شود، دستگاه گوارشی که غذای مورد نیازش را هضم کند، ریه‌هایی که در شرایط جوی زمین قادر به تنفس باشند و... بدون هر یک از این‌ها زندگی در این دنیا برای نوزاد توأم با عذاب بوده و یا حتی غیر ممکن خواهد شد. تولد دوم انسان از دنیا به آخرت است. رابطه دنیا با آخرت مانند رابطه رحم مادر با دنیاست. همانطور که در تولد به دنیا سلامت نوزاد شرط یک عمر زندگی همراه با آرامش در دنیاست، تولد سالم به آخرت نیز آرامش در سرای ابدی را به همراه دارد.

تأثیر تقوا در تولد سالم به آخرت چیست؟

برای فهم تأثیر تقوا در تولد سالم به آخرت، همانطور که در بالا گفتیم، رابطه دنیا با آخرت مانند رابطه رحم مادر با دنیاست. وقتی از تولد سالم به آخرت صحبت می‌کنیم، منظور ما تولد در جهانی است که می‌تواند همراه با عذاب و سختی باشد، یا همراه با آرامش و راحتی. زندگی توأم با آرامش و راحتی در آخرت، محصول تولدی سالم به آخرت است. تولد سالم هم بی‌زحمت به دست نمی‌آید. روزه یکی از ابزارهایی است که می‌تواند، به قوت و قدرت تولد ما به آخرت کمک کند. روزه ابزار تقویت تقواست و تقوا نیروی پرهیزگاری هر انسان در بخش الهی وجود اوست که قادر است بخش الهی وجود را از آلوده شدن به امیال نفسانی حفظ کند.

همان‌طور که در حرکت جنین به سمت دنیا شرایط زیستی دنیا ثابت و منحصر به فرد است، در تولد به آخرت هم ما با شرایط زیستی ثابتی مواجه هستیم که منحصر به آخرت و بدون تغییر است و به مراتب پیچیده‌تر و وسیع‌تر از شرایط دنیاست و ما برای داشتن تولدی سالم باید با این شرایط هماهنگی و تطبیق داشته باشیم؛ زیرا میزان بهره‌برداری ما از امکانات آن جهان به میزان هماهنگی ما با شرایط زیستی آخرت بستگی دارد.

تأثیر تقوا در کسب قلب سلیم

واژه سلیم از «سلم» و «سلامت» به معنای دور بودن از آفات ظاهری و باطنی است. با توجه به این تعریف تأثیر تقوا در کسب قلب سلیم بیشتر روشن می‌شود. با کمک تقوا و در سایه پرهیزگاری از آفات ظاهری و باطنی، قلب انسان به سلامتی معنوی می‌رسد.

انسان در پیمودن مسیر خود به آخرت تنهاست، درست مانند جنینی که باید به تنهایی لوازم ورود سالم به دنیا را مهیا کرده و در لحظه تولد تمام تعلقاتش در رحم مادر را رها کند. جفتی که نه ماه مایه تغذیه و رشد او بوده، از او جدا شده، جنین می‌ماند و هر آن چه با خود فراهم آورده و دنیایی که یک عمر پیش روی اوست.

انسان هم در این دنیا خود را برای ورود به عالم دیگر آماده می‌کند. او در میان دنیای پرتلاطم اطراف و انسان‌های دور و برش، که در واقع همگی جزئی از رحم دنیا هستند، تنهاست. هنگام مرگ که لحظه جدا شدن از این رحم و ورود به حیات ابدی است، جسم و تمام تعلقات دنیایی را رها کرده، نفس می‌ماند و هر آنچه با خود فراهم آورده و آخرتی به وسعت ابدیت که پیش روی اوست.

در حقیقت این ما هستیم و ابدیتی که پیش روی ماست و قلب سلیمی که تنها دارایی ما در عالم آخرت است. قلبی که ملاک سلامت انطباق و سختی با شرایط زیستی آخرت است.

تولد سالم قوی، تولدی موفق

معیار تشخیص تولد موفق در دنیا جسم سالم است. تولد جنین با توجه به شرایط ثابت حاکم بر دنیا به پنج دسته: سالم قوی، سالم، سالم ضعیف، بیمار و معلول (ناقص و معیوب) تقسیم می‌شود. تولدهایی که هریک نشان‌دهنده چگونگی عمل کرد جنین در رحم مادر است.

خدایی که خالق دنیا و آخرت است، نشانه‌های فراوانی برای ما قرار داده، تا با مشاهده و بررسی آنها بتوانیم ریاضیات دقیق حاکم بر خلقت را درک کنیم. تولد به دنیا ماکت و نمونه کوچکی از تولد به آخرت است؛ همان‌طور که ملاک سلامت نوزاد تطابق و سنخیت بدن او با شرایط زیستی دنیاست، ملاک تولد سالم ما به آخرت تطابق و سنخیت با ریاضیات حاکم بر عالم آخرت یا به عبارتی شرایط زیستن در عالم آخرت است. تقوا به معنای رسیدن به این تطابق است. تقوا کمک می‌کند که ما از سلامت و طهارت قلبمان محافظت کنیم و در نتیجه با کسب قلب و نفسی سالم خود را با شرایط زیستی آخرت تطبیق دهیم. دقیقاً همان چیزی که خدا در ماه رمضان، انسان را برایش تمرین می‌دهد؛ قلبی که تحت فرمان خداست و گرایش‌هایش تحت فرمان بعد الهی‌اند، نه بعد نفسانی و حیوانی. ما در سایه تقوا فارغ از گرایش‌ها و باورهای بعد طبیعی وجودمان مسیر حرکت از دنیا به آخرت را طی خواهیم کرد. خوشبختی‌مان در ابدیت مستلزم داشتن قلب سلیم است. چیزی که تقوا آن را تضمین می‌کند.

ما در این مقاله به بررسی دایره تقوا پرداختیم و گفتیم که دامنه تأثیر آن تا ابدیت است. گفتیم که «رابطه دنیا با آخرت» و «رحم مادر با دنیا» از الگوی مشابهی پیروی می‌کنند و اگر لوازم مورد نیاز برای آخرت را در دنیا کسب نکنیم، تولدی سالم به آخرت نخواهیم داشت. ما در لحظه مرگ از جسم و تمام تعلقات دنیایی خود جدا شده و تنها دارایی‌مان داشتن قلب سلیم است. قلب سلیمی که تقوا تضمین کننده آن است و روزه بهترین تمرین برای کسب کردنش.

برای ما بنویسید که خواندن این نوشتار تا چه میزان بر درک شما از لزوم روزه‌داری و تبعات بعدی آن تأثیر داشته است؟